

Pravilnik o presoji primernosti in ustreznosti

VSEBINA

1. Uvodna določba	3
2. Varno in skrbno poslovanje za posamezno kategorijo strank.....	3
2.1 Profesionalne stranke	3
2.2 Neprofesionalne stranke	3
2.3 Primerna nasprotna stranka	4
3. Presoja primernosti in ustreznosti strank.....	5
3.1 Presoja primernosti strank	5
3.2 Presoja ustreznosti strank	5
4. Prehodna in končna določba	6

ILIRIKA borzno posredniška hiša d.d., Slovenska 54a, Ljubljana (v nadaljevanju: ILIRIKA), ki jo zastopata predsednik uprave Igor Štemberger in član uprave Urban Belič na podlagi 249. člena Zakona o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 77/18 s spremembami, v nadaljevanju: ZTFI-1) sprejema naslednji:

PRAVILNIK O VARNEM IN SKRBNEM POSLOVANJU ZA POSAMEZNE KATEGORIJE STRANK IN O PRESOJI PRIMERNOSTI IN USTREZNOSTI STRANKE

1. Uvodna določba

1. člen

S tem Pravilnikom o presoji primernosti in ustreznosti stranke in o varnem in skrbnem poslovanju za posamezne kategorije strank (v nadaljevanju: »Pravilnik«) ILIRIKA opredeljuje raven varstva ter obseg pravic posameznih kategorij strank, glede na njihovo razvrstitev skladno z veljavnimi Politikami in postopki razvrščanja strank ILIRIKE, in opredeljuje obveznosti ILIRIKE v zvezi s presojo primernosti in ustreznosti strank glede opravljanja investicijskih storitev in poslov za stranke.

2. Varno in skrbno poslovanje za posamezno kategorijo strank

2.1 Profesionalne stranke

2. člen

Za stranke ali morebitne stranke, ki jih ILIRIKA skladno s Politikami in postopki razvrščanja strank ILIRIKE strank uvršča med profesionalne stranke, ILIRIKA šteje, da imajo te stranke v zvezi z opravljanjem investicijskih storitev, razen storitev investicijskega svetovanja in gospodarjenja s finančnimi instrumenti, zadostno znanje in izkušnje in da so investicijske storitve in produkti primerni za te stranke. ILIRIKA za te stranke ne preverja njihovega znanja ali izkušenj v zvezi z investicijskimi storitvami ali produkti, ki jih ponuja tej stranki ali jih namerava stranka naročiti.

Za stranke ali morebitne stranke, ki se razvrstijo v kategorijo profesionalnih strank, na podlagi pisne zahteve stranke, ILIRIKA skladno z določbami Politike in postopkov razvrščanja strank ILIRIKE ter skladno z 247. in 248. členom ZTFI-1 preveri, če ima stranka strokovno znanje in izkušnje, ki ob upoštevanju značilnosti poslov, ki jih stranka namerava naročiti pri ILIRIKI, daje razumno zagotovilo, da je stranka sposobna sama sprejemati lastne investicijske odločitve in razumeti pomen tveganj v zvezi s temi odločitvami.

3. člen

Zahteva neprofesionalne stranke, da se obravnava kot profesionalna stranka ima pravni učinek odpovedi pravici do jamstva za terjatve vlagateljev, skladno s 14. poglavjem ZTFI-1.

Stranke, ki jih ILIRIKA obravnava kot profesionalne stranke, ker izpolnijo pogoje, določene z 246. členom ZTFI-1, niso vključene do jamstva za terjatve vlagateljev, tudi če zahtevajo razvrstitev med neprofesionalne stranke.

2.2 Neprofesionalne stranke

4. člen

ILIRIKA za namen varstva interesov strank, ki jih skladno s Politikami in postopki razvrščanja ILIRIKE strank uvršča med neprofesionalne stranke, od teh strank pridobi pred začetkom opravljanja investicijskih storitev, razen storitev investicijskega svetovanja in gospodarjenja s finančnimi instrumenti, informacije o znanju in izkušnjah stranke, ki so pomembne za vrsto investicijskih storitev ali produktov, ki jih ponuja tej stranki ali jih namerava ta stranka naročiti (primernost).

Če ILIRIKA ugotovi, da posamezna investicijska storitev ali produkt (razen storitev investicijskega svetovanja in gospodarjenja s finančnimi instrumenti) za stranko ali morebitno stranko ni primeren, ker po izvedbi ocene primernosti stranke skladno s prejšnjim odstavkom tega člena oceni, da stranka nima zadostnega znanja in izkušenj v zvezi z to investicijsko storitvijo ali produktom, stranko o tem opozori, dokončno odločitev o produktu pa sprejme stranka ali morebitna stranka.

Če stranka ali morebitna stranka ILIRIKI ne predloži informacij, ki so potrebne za oceno primernosti stranke skladno s prvimi odstavkom tega člena, ali če ILIRIKI posreduje zgolj nepopolne informacije o svojem znanju in izkušnjah, pomembnih za posamezno vrsto investicijskih storitev ali produktov (razen storitev investicijskega svetovanja in gospodarjenja s finančnimi instrumenti), ILIRIKA stranko opozori, da zaradi odločitve stranke, da ne posreduje teh informacij, ali da posreduje zgolj nepopolne informacije o svojem znanju in izkušnjah glede investicijskih storitev ali produktov, ne more oceniti, ali je investicijska storitev ali produkt za to stranko primeren. Če se stranka kljub prejetemu opozorilu, da ILIRIKA ne more oceniti primernosti investicijske storitve ali produkta za stranko zaradi nepopolnih informacij o njenem znanju in izkušnjah, želi odločiti za posamezno investicijsko storitev ali produkt (razen storitev investicijskega svetovanja in gospodarjenja s finančnimi instrumenti), stranka na lastno odgovornost glede primernosti te investicijske storitve ali produkta sprejme odločitev o posamezni investicijski storitvi ali produktu.

5. člen

ILIRIKA ne preverja znanja in izkušenj neprofesionalnih strank in ni dolžna presoja in opozarjati na primernost investicijskih storitev ali produktov, če za neprofesionalne stranke na njihovo lastno pobudo opravlja investicijske storitve in posle, ki pomenijo sprejemanje, izvrševanje oziroma posredovanje naročila ali izvajanje morebitnih pomožnih investicijskih storitev, razen dajanja posojil vlagateljem, da bi ti lahko opravili enega ali več poslov s finančnimi instrumenti, pri poslih v katerih je ILIRIKA udeležena, in se naročilo neprofesionalne stranke ali izvajanje pomožnih investicijskih storitev nanaša na naslednje finančne instrumente:

- delnice, ki so uvrščene v trgovanje na organiziranem trgu ali na enakovrednem trgu v tretji državi ali MTF, če gre za delnice družb in ne za enote alternativnih investicijskih skladov ali delnice, ki vsebujejo izvedene finančne instrumente
- instrumente denarnega trga, razen tistih, ki vsebujejo izvedene finančne instrumente ali druge elemente, ki strankam otežujejo razumevanje tveganj teh instrumentov,
- obveznice in druge oblike dolžniških finančnih instrumentov, ki so uvrščeni v trgovanje na organiziranem trgu ali enakovrednem trgu v tretji državi ali MTF, razen tistih, ki vsebujejo izvedene finančne instrumente, ali druge elemente, ki strankam otežujejo razumevanje tveganj teh instrumentov,
- enote kolektivnih naložbenih podjetij UCITS ali
- druge nezapletene finančne instrumente.

2.3 Primerna nasprotna stranka

6. člen

Za stranke ali morebitne stranke, ki jih ILIRIKA skladno s Politikami in postopki razvrščanja ILIRIKE strank uvršča med primerne nasprotne stranke, ILIRIKA za izvršitev naročila oziroma za prodajo in nakup finančnega instrumenta ne uporabljajo naslednjih določb ZTFI-1:

- sedmi odstavek 237. člena (Vodenje evidenc in dokumentacije),
- tretji in četrti odstavek 250. člena (Profesionalna skrbnost borznoposredniške družbe),
- prvi, drugi ter deseti do osemnajsti odstavek 251. člena (Obveznost borznoposredniške družbe, informacije za stranke in tržna sporočila),
- 252. do 257. člen (Varovanje interesov strank, Finančni instrumenti borznoposredniške družbe, Pojasnilne obveznosti, Izjeme pri pojasnilnih obveznostih, Enakovredni trg v tretji državi, Pogodba o opravljanju investicijskih storitev in poslov),
- 259. člen (Izjeme pri pojasnilnih obveznostih in obveznosti poročanja),
- 267. do 270. člen (Izvrševanje naročil pod najugodnejšimi pogoji za stranko, Politika izvrševanja naročil strank, Mesto izvrševanja naročil strank, Spremljanje in ocenjevanje učinkovitosti politike izvrševanja naročil),
- 272. člen (Postopki in ukrepi za izvrševanje naročil strank).

7. člen

Uvrstitev stranke med primerne nasprotne stranke skladno s 6. členom tega Pravilnika odstavku ne izključuje pravice navedenih oseb, da zahtevajo na splošno ali v zvezi s posameznim poslom, da jih ILIRIKA obravnava kot stranke, za katere se uporabljajo določbe tega zakona, navedene v prvem odstavku tega člena.

Če stranka, ki jo ILIRIKA uvršča med primerne nasprotne stranke zahteva obravnavo kot stranka, za katero se uporabljajo določbe ZTFI-1, navedene v 6. členu tega Pravilnika, jo ILIRIKA obravnava kot profesionalno stranko in ji nudi ustrezno raven varstva pravic stranka skladno s tem Pravilnikom in določbami ZTFI-1, razen če takšna stranka izrecno zahteva uvrstitev v kategorijo neprofesionalnih strank.

3. Presoja primernosti in ustreznosti strank

3.1 Presoja primernosti strank

8. člen

ILIRIKA pred začetkom opravljanja investicijskih storitev ali poslov, razen storitev investicijskega svetovanja in gospodarjenja s finančnimi instrumenti, pridobi informacije o znanju in izkušnjah stranke ali morebitne stranke, ki jo razvršča med neprofesionalne stranke, ki so pomembne za vrsto investicijskih storitev ali produktov, ki jih ponuja tej stranki ali jih namerava ta stranka naročiti tako, da stranka izpolni vprašalnik o primernosti.

Vprašalnik o primernosti preverja naslednje informacije o stranki:

- vrste storitev, poslov in finančnih instrumentov, s katerimi je stranka seznanjena;
- naravo, obseg in pogostost poslov stranke s finančnimi instrumenti in obdobje, v katerem so bili izvedeni;
- stopnjo izobrazbe in poklic ali zadevni nekdanji poklic stranke ali potencialne stranke.

3.2 Presoja ustreznosti strank

9. člen

ILIRIKA pred začetkom opravljanja storitev investicijskega svetovanja ali gospodarjenja s finančnimi instrumenti poleg informacij o znanju in izkušnjah stranke ali morebitne stranke pridobi tudi informacije o investicijskih ciljih stranke in o sprejemljivi ravni tveganja, ki ga je stranka zmožna nositi, tako da stranka izpolni vprašalnik o ustreznosti.

Vprašalnik o ustreznosti poleg informacij o primernosti skladno z drugim odstavkom 8. člena tega pravilnika preverja še naslednje informacije o stranki:

- investicijski cilji stranke, vključno z dovoljenim tveganjem stranke;
- raven sprejemljivih investicijskih tveganj v skladu z investicijskimi cilji;
- strankin finančni položaj, vključno z zmožnostjo strankinega kritja izgub;
- izkušnje in znanje, ki so potrebne, da stranka razume tveganja, povezana z investicijsko storitvijo ali poslom.

Če ILIRIKA od morebitne stranke ne pridobi informacij o znanju in izkušnjah, ki so povezane z investicijsko storitvijo in poslom ter podatkov o investicijskih ciljih stranke in o sprejemljivi ravni tveganja, ILIRIKA odkloni začetek opravljanja storitev investicijskega svetovanja ali gospodarjenja s finančnimi instrumenti za to stranko.

Če ILIRIKA za stranko, za katero že opravlja storitve investicijskega svetovanja ali gospodarjenja s finančnimi instrumenti stranke ne pridobi informacij o znanju in izkušnjah, ki so povezane z investicijsko storitvijo in poslom ter podatkov o investicijskih ciljih stranke in o sprejemljivi ravni tveganja v zvezi z izvrševanjem storitve investicijskega svetovanja ali gospodarjenja s finančnimi instrumenti, sprejema v korist te stranke le odločitve, ki zmanjšujejo tveganje za stranko in ohranjajo vrednost premoženja stranke.

10. člen

Pri presoji ustreznosti stranke, ki je fizična ali pravna oseba, in ki jo zastopa druga oseba kot pooblaščenec ali zakoniti zastopnik, se podatki glede finančnega stanja in investicijskih ciljev pridobivajo o sami stranki, podatki o znanju in

izkušnjah v zvezi z investicijskimi storitvami in produkti pa se pridobijo za pooblaščenca ali zakonitega zastopnika, ki bo sprejel investicijsko odločitev.

Če je stranka fizična oseba, ki še ni poslovno sposobna glede posamezne investicijske storitve ali posla, ki se bo za stranko izvršil, podatke o finančnem stanju in investicijskih ciljih stranke posreduje zakoniti zastopnik.

V primeru, da v zvezi z izvrševanjem storitve investicijskega svetovanja ali gospodarjenja s finančnimi instrumenti nastane skupnost fizičnih in/ali pravnih oseb kot pravnih naslednikov stranke, ki je fizična ali pravna oseba (npr. v primeru smrti stranke, pri kateri zapuščinski postopek še ni zaključen) ILIRIKA pozove skupnost teh oseb, da jo obvestijo o morebitnem skupnem zastopstvu, oziroma jih pozove, da imenujejo skupnega zastopnika. ILIRIKA v primeru nadaljevanja izvajanja storitev investicijskega svetovanja ali gospodarjenja s finančnimi instrumenti po nastanku skupnosti fizičnih in/ali pravnih oseb kot pravnih naslednikov stranke, podatke o znanju in izkušnjah pridobi o skupnem zastopniku, podatke o finančnem stanju in investicijskih ciljih pa pridobi za vse osebe, ki so udeležene v skupnosti teh oseb. Pri izvajanju storitev investicijskega svetovanja ali gospodarjenja s finančnimi instrumenti stranke, ki je skupnost fizičnih in/ali pravnih oseb kot pravnih naslednikov stranke, ILIRIKA upošteva finančno stanje in investicijske cilje, ki ustrezajo finančnemu stanju in investicijskim ciljem osebe z najmanjšo stopnjo pripravljenosti sprejema tveganj in najmanjšo zmožnostjo kritja izgub. Dokler ILIRIKA ne pridobi informacij o ustreznosti za vsako osebo, ki je udeležena v skupnosti oseb, v zvezi z izvrševanjem storitve investicijskega svetovanja ali gospodarjenja s finančnimi instrumenti sprejema v korist stranke, ki je skupnost oseb, le odločitve, ki zmanjšujejo tveganje za skupnost oseb in ohranjajo vrednost premoženja skupnosti oseb.

11. člen

ILIRIKA v zvezi s presojo ustreznosti stranke posodablja podatke o investicijskih ciljih stranke, o ravni sprejemljivih investicijskih tveganj v skladu z investicijskimi cilji stranke in o finančnem položaju stranke v treh letih od izvedbe zadnje presoje ustreznosti stranke, tako da stranko pozove na izpolnitev vprašalnika, ki preverja navedene informacije o stranki.

ILIRIKA posodobitev podatkov o stranki zahteva prej kot v treh letih od zadnje izvedbe presoje ustreznosti stranke tudi v primeru, če na podlagi seznanitve z dejstvi, ki jih izve tekom komunikacije s stranko ali na drug primeren način, lahko utemeljeno domneva, da so se okoliščine v zvezi z investicijskimi cilji, sprejemljivo ravnanje tveganj ali finančnim položajem stranke spremenile do te mere, da bi ponovna presoja ustreznosti privedla do drugačne ocene ustreznosti investicijskih storitev in poslov za stranko.

Če stranka ILIRIKI v enem mesecu od izdaje poziva za posodobitev podatkov o ustreznosti ne posreduje zahtevanih podatkov, da bi se lahko ustrezno posodobili podatki o ustreznosti za posamezno stranko, ILIRIKA od poteka tega roka sprejema v korist te stranke le odločitve, ki zmanjšujejo tveganje za stranko in ohranjajo vrednost premoženja stranke.

4. Prehodna in končna določba

12. člen

Ta Pravilnik začne veljati z dnem sprejema, uporablja pa se od 01.10.2020 in se objavi na spletni strani ILIRIKE www.ilirika.si.

V Ljubljani, 27.08.2020

ILIRIKA borzno posredniška hiša d.d., Ljubljana
Uprava družbe